

Hogyan követelhetek kártérítést vagy egyéb jogorvoslatot/jóvátételt az elkövetőtől bírósági eljárás (büntetőeljárás) keretében, és kinek kell címezni a követelésemet?

Az elkövetőtől többféleképpen követelhet kártérítést.

Annak érdekében, hogy a büntetőbíróság döntést hozhasson a kártérítésről, a büntetőeljárásban a sértettnek magánfélként kártérítési igényt kell előterjeszteni és méltányos kártérítést kell követelnie az elkövetőtől, ha a bíróság megállapítja az elkövető bűnösségét. A sértettnek nem kell megjelennie a tárgyaláson. Ügyvédje képviselheti, és a tárgyalás előtt írásban benyújthatja a kérelmét.

Ezenkívül a bűncselekmény következtében keletkezett testi sérülés egyes áldozatainak kárenyhítéséről szóló 1984. március 12-i törvény alapján bizonyos bűncselekmények sértettjei jogosultak kárenyhítést követelni az államtól. Ez lényeges jogosultság a sértettek számára, ha: az elkövető ismeretlen; az elkövető ismert ugyan, de a tartózkodási helye ismeretlen; az elkövető fizetésképtelen. A fenti esetekben a sértettnek kárenyhítés iránti kérelmet kell benyújtania az igazságügyi miniszterhez, aki a kérelemről hat hónapon belül dönt.

Az állam csak akkor nyújt kárenyhítést, ha a sértett más módon *(például az elkövetőtől, a társadalombiztosítástól vagy a magánbiztosítótól)* nem kaphat tényleges és megfelelő kártérítést.

Az állam által nyújtott kárenyhítés mellett a sértett magánfélként kártérítési igényt terjeszthet elő a büntetőeljárásban, és további kártérítést követelhet az elkövetőtől, ha az állami kárenyhítés mértékét nem tartja megfelelőnek. Ebben az esetben a sértettnek tájékoztatnia kell a bíróságot arról, hogy kárenyhítés iránti kérelmet nyújtott be az államhoz, vagy kárenyhítésben részesült az államtól.

A büntetőeljárás mely szakaszában kell előterjesztenem a kérelmet?

A sértett kártérítési igényt terjeszthet elő a büntetőeljárásban úgy, hogy a nyomozási bírót írásban tájékoztatja, hogy a sértett magánfélként keresetet terjeszt elő az állítólagosan elszennvedett sérülés következtében keletkezett kár megtérítése iránt. A követelés az eljárás bármely szakaszában előterjeszhető. A sértett a tárgyaláson is előterjesztheti kártérítési igényét.

Emlékeztetni kell azonban arra, hogy ha a sértett magánfélként kártérítési igényt terjeszt elő a tárgyalás előtt, a sértettet nem lehet tanúként meghallgatni.

Ha a sértett nem terjeszt elő kártérítési igényt vagy más kérelmet a büntetőeljárásban, a büntetőbíróság kérelem hiányában nem állapíthat meg kártérítést a sértett részére.

Nem veszíti el azonban a kártérítéshez való jogát az a sértett, aki a tárgyalás időpontjában magánfélként nem terjeszt elő kártérítési igényt. A sértett keresetet indíthat az elkövetővel szemben a polgári bíróságok előtt, feltéve, hogy a keresetet az alkalmazandó polgári jogi elévülési időn belül terjeszti elő, és bizonyítja, hogy a szóban forgó cselekmények polgári jogi jogsértésnek minősülnek.

A kárenyhítés iránti kérelem a büntetőeljárás befejeződését megelőzően benyújtható az igazságügyi miniszterhez. A kérelmet a cselekmény időpontjától számított két éven belül kell benyújtani. Ha az elkövetővel szemben büntetőeljárás indul, és a sértett kártérítési igényt terjeszt elő a büntetőeljárásban, a kérelem benyújtására vonatkozó határidő meghosszabbodik, és a büntetőügyet tárgyaló bíróság jogerős döntésétől számított két év elteltével jár le. Ha a sértett nem terjeszt elő keresetet a büntetőeljárásban, és a büntetőeljárásban hozott döntés jogerössé válik, a sértett kártérítési keresetet nyújthat be a polgári bíróságok előtt. Ebben az esetben a határidő meghosszabbodik, és a kártérítési ügyben hozott bírósági döntés jogerőre emelkedésétől számított két év elteltével jár le. Kiskorú sértett esetén az elévülési idő a nagykorúvá válással kezdődik, ha a cselekmények büntetőjogi szankciókkal büntethetők vagy a luxemburgi büntető törvénykönyv 372., 373., 375. *(szexuális zaklatás és szexuális erőszak)*, 382-1. és 3822. *(emberkereskedelem)*, 400., 401 bis, 402., 403. vagy 405. cikke *(nem szándékos emberölésnek minősített gondatlan emberölés és szándékos testi sértés)* szerinti büntethető cselekmények.

Mire irányulhat a kérelmem, és hogyan kell előterjesztenem azt (fel kell-e tüntetnem a kárösszértékét, és/vagy tételen fel kell-e sorolni a veszteségeket, elmaradt hasznát és a kamatokat)?

A büntetőeljárás során a sértettnek a tárgyaláson írásban vagy szóban kell előterjeszteni a pontos követelését tartalmazó kérelmet, de a tárgyalás előtt írásban is benyújthatja a kérelmet. A sértettnek minden esetben bizonyítékkal (orvosi igazolások, számlák stb.) kell igazolnia a testi sérülést. A gyakorlatban a tárgyaláson a bíróság először meghallgatja a tanúkat és a terhelteket, mielőtt bárki kártérítési keresetet terjesztene elő magánfélként. Az eljárás e szakaszában a sértett vagy a sértettet képviselő ügyvéd előadja, hogy kártérítési keresetet terjeszt elő magánfélként, és benyújtja a pontos követeléseket tartalmazó iratot a bíróságnak, az ügyésznek és az eljárásban részt vevő feleknek. A sértettnek nem kell megjelennie a tárgyaláson, ügyvédje képviselheti. A követelés egyszerű papírlapon is benyújtható, ami tartalmazza a különböző sérülések (testi sérülés/vagyoni kár és/vagy nem vagyoni kár) pontos összegét. Ha a sérülést nem lehet számszerűsíteni, vagy az összeg még nem ismert, az összeget tájékoztató adatként kell jelölni.

A legtöbb esetben a büntető ügyet tárgyaló bíróság határozza meg a sértettnek a sérülésre tekintettel járó kártérítés összegét, ha megállapítja a vádlott bűnösségét.

A bűncselekmény sértettjének nyújtott kártérítés által fedezett kiadások és veszteségek:

testi (nem pszichés) sérülés:

a sérülésre visszavezethető orvosi költségek (orvosi ellátás – kórházi és ambuláns kezelés, rehabilitáció);

a sérülésre visszavezethető egyéb szükségletek vagy költségek (például ápolás és gondozás, eseti vagy állandó kezelés, elhúzódtó fizioterápia, a lakókörnyezet átalakítása, speciális eszközök, stb.);

maradandó sérülés (például rokkantság és más maradandó fogyatékoság);

a kezelés alatt és azt követően bekövetkezett jövedelemkiesés (ideértve az elmaradt jövedelmeket, a keresőképesség elvesztését vagy az ellátások csökkenését stb.);

a foglalkoztatási esélyek elvesztése;

a kárt előidéző eseménnyel kapcsolatos jogi eljárások költségei, például ügyvédi vagy egyéb költségek;

eltulajdonított vagy megrongált személyes tulajdonra tekintettel járó kártérítés;

pszichés (nem vagyoni) kár:

az áldozat fájdalma és szenvedése;

az életminőség elvesztése (ha a sértett már nem tud úgy élni, mint a bűncselekmény előtt);

esztétikai sérülés (hegek, végtagok vagy más testrész elvesztése);
szexuális sérülés.

A bíróság szakértőt rendelhet ki, hogy kiszámítsa a sérülések pontos összegét. Ez gyakran előfordul, különösen súlyos testi sérülések esetén. Ebben az esetben a bíróság előleget állapíthat meg.

A szakértői vélemény elkészültét követően a kártérítésről ítéletet hoznak, amelyben meghatározzák a kifizetendő összeget.

Az igazságügyi miniszter által odaítélhető kárenyhítés maximális összege nem haladhatja meg a nagyhercegi rendeletben évente meghatározott felső határt. 2017-ben a maximális összeg 63 000 EUR volt. A miniszter előleget állapíthat meg.

Létezik-e speciális formanyomtatvány az ilyen kérelmekhez?

A kártérítési iránti kérelmekhez nincs speciális formanyomtatvány a Luxemburgi Nagyhercegségben.

A kérelem egyszerű papírlapon benyújtható.

Az igazságügyi miniszterhez a kérelmet írásban, francia, német vagy luxemburgi nyelven kell benyújtani, és fel kell tüntetni a cselekmények időpontját, helyét és pontos jellegét.

Milyen bizonyítékokkal kell alátámasztanom a követelésemet?

Az ügyet elbíró bíró előtt benyújtott kérelem esetén be kell nyújtani a kártérítés iránti kérelmet és a sérülést igazoló bizonyítékokat (lásd alább az egyes példákat).

Az igazságügyi miniszterhez benyújtott kérelemhez csatolni kell a sértett által elszenvedett cselekményeket és sérüléseket alátámasztó dokumentumokat. Ezek a dokumentumok különösen az alábbiak:

a panasz (rendőrségi jegyzőkönyv) másolata vagy a büntetőeljárásban benyújtott kártérítés iránti kérelem bizonyítéka;

a büntetőeljárásban hozott ítélet másolata és a magánfélként benyújtott kártérítés iránti kérelem bizonyítéka (amennyiben nyújtott be ilyen kérelmet);

a kártérítési igényről hozott döntés (például szakértői vélemény után);

a sérülés igazolása: orvosi igazolás, amely tartalmazza a sérülések jellegét, a munkaképtelenség időtartamát és adott esetben az utóhatások jellegét és a maradandó fogyatékossgot;

a sérülésre visszavezethető orvosi költségek (orvosi ellátás – kórházi és ambuláns kezelés, rehabilitáció) igazolása;

társadalombiztosítási szervezetben való tagság igazolása;

a társadalombiztosítástól kapott kártérítés összegének igazolása;

a biztosítási kötvény másolata;

a biztosítótól kapott kártérítés összegének igazolása;

a kezelés alatt és azt követően bekövetkezett jövedelemkiesés igazolása.

Kell-e a bírósági illetéket fizetnem, vagy kapcsolódnak-e egyéb költségek a kérelmemhez?

A büntetőeljárásban a tárgyalás eredményétől függetlenül minden fél viseli a saját jogi költségeit. Ugyanakkor a segítségnyújtásra jogosult fél kérhet költségmentességet. Ebben az esetben az állam visel minden költséget.

A sértett is kérhet perköltségtérítést. A szakértő díját általában a vádlott viseli.

Az igazságügyi miniszterhez benyújtott kárenyhítés iránti kérelmem esetén nem kell illetéket fizetni.

Kaphatok-e jogi segítséget az eljárás előtt és/vagy az eljárás folyamán? Akkor is, ha nem abban az országban élek, ahol az eljárás zajlik?

A sértett az eljárás előtt és/vagy az eljárás folyamán a luxemburgi jog szerint meghatározott jogi segítségnyújtást kaphat a Luxemburgi Ügyvédi Kamara (*Barreau de Luxembourg*) honlapjáról letölthető formanyomtatvány kitöltésével:

<https://www.barreau.lu/le-barreau/assistance-judiciaire/formulaire-d-assistance-judiciaire>. Ehhez a formanyomtatványhoz alátámasztó dokumentumokat kell csatolni, amelyek igazolják, hogy a sértett nem rendelkezik elegendő jövedelemmel a védekezése költségeinek viselésére. A kérelmet meg kell küldeni a kérelmező tartózkodási helye szerinti bírósági kerületben működő ügyvédi kamara elnökének, aki dönt a költségmentesség nyújtásáról.

Bárki konzultálhat a jogi tájékoztatást és tanácsadást nyújtó szervekkel. A Jogi Befogadási és Tájékoztatási Szolgáltatástól (*Service d'Accueil et d'Information juridique*) ingyenesen kaphat jogi tájékoztatást: <https://justice.public.lu/fr/aides-informations/accueil-info-juridique.html>

Melyek azok az esetek, amikor a büntetőbíróság nem fogadja be, vagy elutasítja a kérelmemet?

Ha a sértett kártérítés iránti kérelmet nyújtott be, és a terheltet felmentik, mert a cselekmény nem minősül bűncselekménynek, a bíróság ennek ellenére dönthet úgy, hogy a vádlott cselekménye okozta a sértett által elszenvedett sérülést. Ebben az esetben a vádlottat kártérítésre kötelezik. Ha azonban a sértett nem bizonyította az ok-okozati összefüggést a vádlott magatartása és az elszenvedett sérülés között, a bíróság elutasítja a sértett követelését.

Fellebbezhetek-e az ilyen határozattal szemben, vagy rendelkezésemre áll-e egyéb jogorvoslati/jóváértémi lehetőség?

A sértett a büntetőbíróság határozatával szemben fellebbezést nyújthat be.

Ezenkívül a sértett kárenyhítés iránti kérelmet nyújthat be az igazságügyi miniszterhez, és kárenyhítésre jogosult, ha a terheltet nem ítélték el, feltéve, hogy a sértett a bűncselekmény áldozata, és ha az elkövető személye ismeretlen, vagy ismert ugyan, de a tartózkodási helye ismeretlen, vagy fizetésképtelen.

Ha a bíróság által megállapított kártérítéssel kapcsolatban nem tartottak tárgyalást, az igazságügyi miniszter rögzített összeget állapíthat meg, és/vagy a minisztérium költségén szakértői vélemény készítését rendelheti el annak érdekében, hogy meghatározza a sértettnek járó kárenyhítés összegét.

Ha a bíróság megítélte számomra a kártérítést, hogyan biztosíthatom, hogy az az elkövetővel szemben végrehajtásra is kerüljön, és milyen segítséget kaphatok ennek biztosítása érdekében?

A büntetőbíróság feladata, hogy számszerűsítse az áldozat által elszenvedett károkat, de nem vesz részt a megítélt kártérítés és esetleges kamatának végrehajtásában.

A jogerős döntés meghozatalát követően a sértettnek kell érvényesíteni az elkövetővel szemben a kártérítés és esetleges kamatának megfizetését.

Gyakran a sértett ügyvédje intézkedik a kártérítés behajtása iránt, először békés úton, az elítélt ügyvédjével való kapcsolatfelvétel révén, később pedig az ítélet bírósági végrehajtó általi végrehajtása révén.

Ha a bíróság próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre ítéli az elkövetőt, és megállapítja a kártérítési kötelezettséget is, a szabadságvesztés végrehajtásáért felelős főügyész ellenőrzi, hogy az elítélt teljesíti-e a kártérítési kötelezettséget.

Utolsó frissítés: 19/03/2019

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.